

- Açıkçası dostum, bu gibi hallerde kendini bilmek kadar anlamlı pek az çözüm vardır. Dünyanın hallerini bilemeyiz, bize her gün yeni bir sorun verir ama kendimizi bilmek, bir ihtimal mümkündür.
- Kendini bilmekten kastın nedir, efend?
- Kendini bilmek, ne durumda ne yapacağını bilmek olmalı veya elinden ne geldiğini, ne kadarının senden ve ne kadarının başkasından kaynaklandığını bilmek.
- Bunu bilmek için de insanın dünyayı bilmesi gerekmez mi? Dünyanın alacağı halleri bilmiyorsan, o dünya içinde kendi alacağın halleri nasıl bilebilirsin?
- Dünyanın alacağı tüm halleri bilmesen de, genelde bir karşılık bulabilirsin, herhalde. Zaten insanın kendi durumu, dünyanın durumuna göre pek az değişiklik gösterir. Hepimiz bir şekilde hayatımızı idame ettirmeye çalışırız. Bunun getirdiği sınırlamalar vardır.
- Yine de kendini bilmek için, dünyadan da haberdar olmak gerekir, değil mi? Dünyayı bilmeden nasıl olur da onu nasıl karşılayacağımızı bilebiliriz?
- O zaman *kendini bilmek imkansızdır* demek oluyor bu bana göre. Çünkü insanın dünyanın hallerini bilmesi imkansızsa, kendini bilmesi de imkansız olacaktır.